

5. De gaven in de gemeente

Het verhaal gaat dat een aantal dieren een school oprichtte met slechts vier vakken in het lesprogramma: zwemmen, rennen, klimmen en vliegen. Je kreeg pas een diploma als je voor alle vakken een voldoende had. Maar niemand haalde het. Want de eend kon zwemmen als de beste, maar voor de andere vakken kon hij, ondanks de nodige bijlessen, geen voldoende halen. Het konijn was de beste van de klas in rennen, klimmen ging ook nog aardig, maar zwemmen en vliegen werd niks, ondanks alle oefening. De eekhoorn kon het beste klimmen, maar met de vlieglessen had hij zoveel blauwe plekken en kneuzingen opgelopen dat zelfs het klimmen niet goed meer ging. De adelaar was een moeilijke leerling, hij kon goed vliegen, maar de klimles had hij niet nodig, hij zat toch altijd als eerste boven in de boom, al kwam hij daar op zijn eigen manier! Kortom: elk dier was in een bepaalde 'gave' heel goed. En wij konden van tevoren wel zeggen in welke. Een eend moet zwemmen en niet gaan klimmen, enz. Maar nu op onszelf toegepast? Waar liggen onze gaven en hoe kom je daarachter?

Scheppingsgaven

Net als die dieren heeft ieder mens wel iets dat hij of zij heel goed kan. De een kan goed met computers omgaan, een tweede kan mooi zingen, een derde kan de heerlijkste maaltijden klaarmaken, een vierde kan goed schaatsen, organiseren of voor de vuist weg spreken. Kon je als kind niet zo goed rekenen, dan was je nog wel goed in tekenen, heb je moeite met leren, dan ben je nog wel goed met je handen. Ieder kan dat voor zichzelf invullen. In het geloof belijden we dat we deze 'gaven' van God gekregen hebben. Ook al moeten we ons best doen om ze te ontwikkelen (om de ladder van de sport te beklimmen zul je vaak moeten trainen en om met je muzikale talent iets te bereiken zul je vaak moeten oefenen), als je vraagt waar we ze vandaan hebben, kom je uit bij Hem die ons heeft gemaakt. De Schepper van ons leven is ook de Gever van al die goede gaven die we met onze geboorte al meegekregen hebben. Reden om Hem daarvoor bijzonder dankbaar te zijn.

Charismata

De Here God heeft echter nog veel meer te geven. Want naast deze zogenaamde scheppingsgaven spreekt de bijbel ook over genadegaven, charismata. Gaven die van belang zijn voor de opbouw en versterking van je geloof, maar die vooral nodig zijn voor de opbouw van de gemeente.

Ze zijn ook aan de gemeente gegeven! In Romeinen 12:3-8, 1 Korinthe 12 en 14, Efeze 4:1-16 en 1 Petrus 4:10-11 vinden we er een aantal. Ze worden ook wel de gaven van de Geest genoemd (o.a. 1Kor.14:1). Want met de gave van de Heilige Geest geeft God ook de *gaven* en wel zodanig dat ieder meelevend lid van de gemeente met de Geest ook wel een of meer gaven ontvangt. Daarbij komt direct een aantal vragen op. Want wat zijn deze genadegaven eigenlijk en wat is het verschil met de scheppingsgaven. Hoe te denken over heel bijzondere gaven als het spreken in tongen, het profeteren en de gaven van genezing, om er enkele te noemen? Hoe is de relatie van ambten en gaven? Zo zijn er nog wel enkele vragen te stellen. Verderop in dit hoofdstuk wil ik proberen deze vragen te beantwoorden, eerst iets anders.

Het is verheugend dat er de laatste decennia, ook binnen de reformatorische kerken, oog gekomen is voor de gaven van de Geest. Niet dat er geen oog voor was, maar in de praktijk zijn deze gaven toch eeuwenlang sterk op de achtergrond gebleven. Hoe kon dat, terwijl de bijbel er toch zo duidelijk over spreekt? Ik wil proberen er een paar oorzaken voor aan te wijzen. Dan moeten we terug naar de tijd van de Reformatie, want toen kwam er, in tegenstelling tot de roomse hiërarchie van paus en bisschoppen, heel duidelijk aandacht voor het priesterschap van alle gelovigen. Onder anderen Luther en Calvijn hebben daar openlijk een lans voor gebroken. In de herontdekking van de Schrift konden zij op grond van de gedeelten over de charismata maar tot één conclusie komen: naast de ambten van herder en leraar, ouderling en diaken, moest ook het ambt van alle gelovigen in ere worden hersteld. Ze konden de tegenstelling van de geestelijke stand enerzijds (clerus) en het gewone kerkvolk anderzijds (leken) op grond van de bijbel niet langer meemaken. Het werk in de gemeente moest - naast de ambtsdragers - ook gedaan worden door de gemeenteleden, om daarin bezig te zijn met de gaven die de Here God hun gegeven had. Zo kwamen woorden van deze strekking in de Heidelbergse Catechismus terecht, namelijk dat *ieder (gemeentelid) zich schuldig (geroepen) moet weten zijn gaven tot nut en tot heil van de andere leden bereidwillig en met vreugde aan te wenden* (antw. 55).

Onderwaardering

De bedoelingen waren dus heel goed, de visie op het ambt en de gaven kwam veelmeer in overeenstemming met het Woord van God dan tot dusver. En toch moeten we constateren dat er van dat priesterschap van alle gelovigen in de loop van de tijd niet zoveel terechtgekomen is. Daar zijn minstens vier oorzaken voor aan te wijzen. Het was om te beginnen, vanuit een cultuur van een hiërarchisch geleide kerk, niet zo eenvoudig het inzetten van 'gewone' gemeenteleden met hun gaven in praktijk te brengen. Dat zal zeker de nodige moeite hebben gegeven.

Ook viel het voor de kerken van de reformatie niet mee hun weg te vinden tussen de roomse hiërarchie - met alle nadruk op het ambt - enerzijds en het doperse spiritualisme - met alle nadruk op de gaven - anderzijds. Voor deze laatste stroming, met de onderwaardering van de zonde en gebrokenheid, waren de geestelijke leiders van de Reformatie vuurbang. Vandaar die twee sporen: ambten én gaven. In de loop van de tijd heeft men echter die twee niet goed bij elkaar kunnen houden, juist ook vanwege het bijzondere van het ene en het algemene van het andere. En zo is het charismatische karakter van de gemeente verdrongen door het ambtelijke, mede ondersteund door de opvatting dat je ook in het Nieuwe Testament die ontwikkeling kunt waarnemen: het charismatische in de jongste brieven van Paulus, terwijl het ambtelijke meer in de pastorale brieven naar voren komt (Timotheüs, Titus). Of die laatste gedachte ook bijbels houdbaar is, is twijfelachtig. Ik meen van niet.

Een derde oorzaak zou wel eens kunnen liggen in wat C. Graafland heeft opgemerkt, dat in de leer van de gereformeerde orthodoxie het werk van de Geest zeer is beperkt tot alleen het werk van bekering en wedergeboorte. In de Reformatie, zo zei men, is alles wat God ons in Zijn Woord heeft geopenbaard, ontdekt en geleerd. Op nieuwe rijkdommen, onder andere van de gaven, hoefden de Schriften niet meer onderzocht te worden. Maar deze versmalde visie op het werk van de Geest heeft zeer belemmerend gewerkt op het functioneren van de gemeente als lichaam van Christus in het algemeen en wat de gaven betreft in het bijzonder.

Een vierde oorzaak ligt mijns inziens in de visie op de mens. Dat is nog altijd actueel. Het denken over de charismata heeft namelijk alles te maken met het denken over onszelf. Wie negatief denkt over zichzelf, zal moeilijk positief kunnen denken over de gave(n) die de Here God hem of haar gegeven heeft. Met name in de achttiende eeuw heeft dat denken een behoorlijk negatieve lading gekregen, dat doorgewerkt heeft tot in onze tijd toe. Tekenend zijn de vijf 'nieten' van Schortinghuis (± 1725): 'ik wil niet, ik kan niet, ik weet niet, ik heb niet en ik deug niet'. Vooral dat laatste heeft grote invloed in de kerk gehad, mede versterkt door wat bijvoorbeeld in de Heidelbergse Catechismus geschreven staat, dat wij *zo verdorven* zijn, dat we *onbekwaam* zijn *tot enig goed en geneigd tot alle kwaad*. En zowel in het klassieke doop- als avondmaalformulier staat dat we een *mishagen* zullen hebben aan onszelf, (vrij vertaald) een afkeer, een hekel. Genoeg aanleiding om een zeer negatief zelfbeeld op te lopen, voor zover sommigen dat toch al niet hebben. Dat kom je in bepaalde delen van onze kerk(en) dan ook nog altijd tegen. Met het gebod van Jezus dat we de naaste lief zullen hebben als onszelf weten velen daarom geen raad. Jezelf liefhebben? Blij zijn met de gaven die God je gegeven heeft? Wie ben ik, wat heb ik, wat betekenen ik nou, zo vraagt menigeen zich af. Het zit er diep in.

Echter niet in de Heidelberger, noch in de onderwijzing van doop en avondmaal, noch in de bijbel zelf is dat ooit bedoeld. Wij zijn niet verdorven zoals appels en peren rot of zoals eten bedorven kan zijn. Zouden we dat ook ooit van Gods schepping kunnen en durven zeggen? We zijn Zijn schepping, Hij heeft ons gemaakt (Ps. 100:3). Die verdorvenheid slaat daarom niet op ons als schepping van God, maar op de weg, de levensrichting, die wij van huis uit kiezen en gekozen hebben, namelijk bij God vandaan, onwillig, weerbarstig, niet van plan om Hem te dienen. Dat we 'nee' zeggen tegen Hem, dát is onze zonde. Dat is onze verdorvenheid. En die verdorven gezindheid haat God en zullen wij niet minder haten.

Maar onszélf haten in de zin van onszelf ontkennen, doorstrepen of minachten? Waarom zou God dan Zijn eigen Zoon voor ons gezonden hebben? Voor een stel waardeloze mensen? Rotte appels en peren gooi je weg, maar een onbeduidend geldstukje, dat voor jou goud waard is, zoek je op, al moet je er het hele huis voor op z'n kop zetten (Luc. 15:8-10). En dat heeft God gedaan, niet omdat we waarde-loos, maar juist omdat we van waarde zijn, omdat Hij ons lief heeft: niet de zonde, maar de zondaar. En daarom zullen we - naar het gebod - ook van onszelf houden, onszelf aanvaarden en kostbaar vinden, omdat God dat vindt! Daarom zullen we ook de gaven waarderen die Hij ons gegeven heeft, de gaven die we met onze geboorte al

meegekregen hebben en de geestelijke gaven niet minder. Doen we dat niet, om welke reden ook, doen we daarmee niet alleen God als onze Schepper, maar ook God de Heilige Geest te kort!

Kenmerken

Zoals gezegd, de laatste decennia is er, mede vanuit de evangelische beweging, veel meer aandacht gekomen voor de gaven van de Geest. Maar wat zijn het eigenlijk? Om te beginnen moeten we ze niet verwarren met scheppingsgaven of aangeboren talenten. De overeenkomst is dat we ze als goede gaven van God beide van Hem gekregen hebben. Het verschil is echter dat we met geestelijke gaven niet geboren, maar wedergeboren worden. Je hebt ze niet van jezelf, ze zijn niet van beneden, maar van boven. Het zijn echt *genade*-gaven (1 Kor. 12:4; 1 - Petr. 4:10). Je krijgt ze bij de geestelijke vernieuwing van je leven en de vervulling met Gods Geest. Zo is het ook niet gezegd dat een leidinggevende in een bedrijf ook wel de geestelijke gave zal hebben om een bijbelkring te leiden, of dat een accountant wel een geestelijk denkend kerkvoogd zal zijn. Omgekeerd kan het zijn dat een bekwaam ingenieur in de elektrotechniek tot ambtsdrager wordt gekozen en met de pastorale gave van het luisteren gezegend blijkt te zijn. Het is dus niet altijd zo dat iemands natuurlijke gaven ook zijn geestelijke gaven zijn. Tegelijkertijd mogen we weten dat bij de vernieuwing van ons leven ons hele leven vernieuwd en door de Here in dienst genomen wordt, inclusief de talenten die we bij onze geboorte meegekregen hebben. Daarom kunnen natuurlijke gaven wel degelijk als geestelijke gaven door de Here worden geheiligd en ingezet. Zo is het niet denkbeeldig dat een succesvol salesmanager ook gezegend is met de geestelijke gave van de communicatie om met buitenkerkelijken in contact te komen en in een relatie van vertrouwen het evangelie met hen te delen.

Een tweede opmerking over deze gaven is dat ze alleen maar goed kunnen functioneren in de gezindheid van de *liefde*. Opmerkelijk dat er ook vaak in dat verband over gesproken wordt (Rom. 12:9; Ef. 4:16 en 1 Kor. 13!). Dat is nog eerder een criterium dan een kenmerk zou ik zeggen. Paulus confronteert ons in 1 Korinthe 13:1.2 met het feit dat we allerlei bijzondere gaven kunnen 'hebben', maar als ze niet functioneren op basis van de liefde, stellen ze weinig voor. Tongentaal, profetieën, zonder de liefde zijn het holle klanken geworden, ze hebben geen enkele waarde. Ze zijn op zo'n manier eerder tot onheil dan tot heil van de gemeente. Vandaar dat de vrucht van de Geest (Gal. 5:22) onlosmakelijk verbonden is met de gaven van de Geest en een noodzakelijke voorwaarde ervan is. Dat betekent natuurlijk niet dat we ons van de weeromstuit dan maar niet naar de gaven zouden moeten uitstrekken. Paulus zegt niet toevallig dat we zelfs zullen streven naar de hoogste gaven (1 Kor. 12:31).

Er is - in de derde plaats - een *veelheid* aan gaven. Paulus heeft het over de 'verscheidenheid in genadegaven' (1 Kor. 12:4) en Petrus schrijft over de 'velerlei genade Gods' (1 Petr. 4:10). De bijbel noemt er een heel aantal: dienen, profeteren, helpen, barmhartigheid bewijzen, leiding geven, de gave van wijsheid en kennis, geloof en krachten, tongentaal en het vertolken ervan, het onderscheiden van geesten, enz. Maar er zijn er veel meer. Er is ook de gave van het schrijven van bemoedigende brieven of kaarten, de gave van het gebed en de voorbede, de gave om met kinderen om te gaan, de gave van het luisteren, van het meeleven in vreugde en verdriet, van het goede w(W)oord op het juiste moment, enzovoort. Niet een kan er dan ook gemist worden, niet een is er overbodig. Bepaalde gaven worden soms als een soort luxe beschouwd. Maar dat is een misvatting, zelfs tot oneer van de Geest die geeft. Want wie zou beter weten welke gaven nodig zijn dan Hij?

Natuurlijk heeft niet iedereen dezelfde gave gekregen. Je kunt het al zien in Gods schepping. Niet een blaadje aan een boom is hetzelfde. Zo is het ook met Gods gaven. Er is een veelheid en *veelkleurigheid*. En het is de Geest die aan een ieder toedeelt zoals Hij het wil (1 Kor. 12:11), passend bij onze mogelijkheden, interesses en verlangens die Hij zelf in ons hart heeft gelegd. Daarom is er ook geen reden om jaloers te zijn op de gave die een ander van de Heilige Geest gekregen heeft.

Ik hoorde van een predikant waarom bij de uitstorting van de Heilige Geest die tongen als van vuur niet op de handen van de discipelen verschenen, maar 'op hen', dus (waarschijnlijk) op hun hoofd. Hij zei in zijn preek: 'In dat geval waren ze toen al jaloers geworden op elkaar, omdat de een mogelijk een groter vlammetje had dan de ander, maar nu konden ze dat bij zichzelf niet zien!' Ik vond het een vondst, want jaloezie komt helaas in de gemeente nogal eens voor in deze dingen. De een benijdt de ander die de gave van het woord of het gebed gekregen heeft: 'Die

weet het zo goed te zeggen en die kan allerlei voorbeden zo goed onder woorden brengen, of die kan..... Maar ik? Wat betekenen ik nou in de gemeente. Jawel, ik leef mee en ik help mee, maar als ik het niet zo doen, zou niemand me missen... ' Zou het? Zou de Heilige Geest daar ook zo over denken?

Ik las in dit verband een prachtig verhaal. In een volle concertzaal in New York, waar de bekende Poolse pianist Ignace Paderewski zou optreden, zit ook een moeder met haar zoontje. De jongen heeft er helemaal geen zin in, maar ze hoopt dat hij op een of andere manier toch geraakt zal worden door het prachtige spel van de pianist. De jongen zit zich echter van tevoren al vreselijk te vervelen, tot hij op het podium de prachtige vleugel ziet staan. En wat gebeurt? Hij glipt tussen de mensen door en voor iemand wat kan doen, zit hij al op het leren bankje achter de vleugel en begint de vlooiënmars te spelen. De mensen reageren verontwaardigd: dat niemand die brutale jongen tegengehouden heeft! Waar zijn zijn ouders? Paderewski hoort buiten de zaal het gemopper van de concertbezoekers en de vlooiënmars er bovenuit. Hij ziet al gauw wat er aan de hand is. En wat doet hij? Hij gaat rustig het podium op en staande achter de jongen begint hij, met zijn handen om hem heen, een prachtige tegenmelodie te spelen. 'Doorgaan', zegt hij tegen de jongen, 'gewoon doorgaan, niet ophouden'. En Paderewski maakt er een schitterende improvisatie van! Zó doet God met ons en met onze gaven! Hij komt ermee tot Zijn doel. Hoe gering ontwikkeld misschien nog, Hij maakt er iets moois van. Daarvan kunnen we overtuigd zijn!

Ik noem een vijfde kenmerk. Paulus spreekt in Romeinen 12:3 en 7 ook over 'de mate van het geloof' naar gelang we gaven ontvangen. De Heilige Geest kijkt dus met andere woorden ook naar wat je in het geloof aankunt. Je dochtertje van vijf geef je als ouders ook niet een dwarsfluit van een paar duizend gulden in handen, maar je begint met een eenvoudige blokfluit en als ze talent heeft, wordt dat al oefenend meer ontwikkeld tot ze aan die dwarsfluit toe is. Zo gaat de Heilige Geest ook met ons om. Naar mate we groeien in geloof, verdiept worden in de band met de Here Jezus, zullen we ook meer aankunnen. Denk maar aan de vrijmoedigheid om te spreken. Naar mate je sterker wordt in het geloof zal die vrijmoedigheid ook groter worden.

Ten slotte moeten we niet vergeten waartoe de charismata gegeven zijn. Niet om ermee te geuren, om er anderen de loef mee af te steken, ook niet om ze voor onszelf te houden, maar om te dienen. Paulus noemt zelfs zijn ambt als apostel zijn *diakonia*, zijn dienst of bediening. Ook dat is een criterium: kan ik met de gave(n) die de Geest mij gegeven heeft de gemeente dienen, of wil ik alleen mijzelf ermee van dienst zijn en mijn eigen doeleinden ermee nastreven? Paulus zegt dat ze gegeven zijn tot *welzijn van allen* (1Kor. 12:7). Dat is dan ook altijd weer de vraag: wordt de gemeente ermee gediend? Ze zijn immers ook aan de gemeente gegeven. Ze zijn niet 'los' verkrijgbaar, ze kunnen dus ook niet los van de gemeente functioneren, alleen daarbinnen en tot haar opbouw (Ef. 4:12). En wanneer dat het geval is heeft dat tot gevolg dat ze indirect ook tot welzijn van de wereld zijn. Want de gemeente zal juist daardoor ook meer worden opgebouwd tot een echte gemeenschap en zo te meer tot een getuigenis zijn naar buiten. Dat de gaven op deze wijze niet bedoeld zijn voor de eer en verheerlijking van mijzelf, maar tot verheerlijking van Hem die ze gegeven heeft (1 Petr. 4:11), spreekt dan ook vanzelf.

Hier ligt overigens nog wel een andere vraag, want het komt niet zelden voor dat gemeenteleden met bepaalde gaven niet terechtkunnen in de gemeente, er is geen ruimte voor. Ik denk aan een meisje met de gave van het mime-spelen. Op een bijzondere wijze kan zij met bewegingen een situatie 'neerzetten' en daarin een boodschap overdragen. Maar waar kan zij terecht met haar gave? Of mensen die goed viool kunnen spelen of trompet? Wat kunnen zij in een kerk(dienst) waar alleen ruimte is voor de organist? Het zal duidelijk zijn dat hiermee zeer zorgvuldig moet worden omgegaan, naar beide kanten. Het kan zijn dat een gemeente aan het inzetten van bepaalde gaven, bijvoorbeeld in de kerkdienst, (nog) niet toe is. Maar afgezien van alle gevoeligheden, moeten allerlei bijzondere gaven ook perse in de kerkdienst gestalte krijgen? Is de gemeente er niet zes andere dagen in de week met (tal van) activiteiten waarin iemand met een bijzondere gave goed of misschien nog beter terecht kan? Gaat het er ook niet primair om de gemeente te *dienen* met je gave, waar dan ook en in welke activiteit dan ook? Het is anderzijds de verantwoordelijkheid van de leiding van de gemeente hiermee op een zeer pastorale wijze om te gaan, er in ieder geval niet aan voorbij te gaan alsof ze er niet zijn, maar ruimte te scheppen voor die gaven die de opbouw van de gemeente dienen, op welke plek dan ook. Met als doel dat gemeenteleden alle mogelijkheid krijgen hun gaven te ontwikkelen en met

enthousiasme in de gemeente bezig kunnen zijn, tot welzijn van allen!

Bijzondere gaven?

Ik noem nog een punt dat in het kader van deze thematiek de aandacht moet hebben. Vaak worden namelijk de gaven van de Geest onderscheiden in gewone en bijzondere gaven. Met die laatste worden dan bedoeld de gave van het spreken in tongen en het vertolken daarvan in de samenkomst van de gemeente, het onderscheiden van geesten, de profetie, gaven van genezing en krachten. Maar vanwaar deze onderscheiding tussen 'gewoon' en 'bijzonder' of zelfs 'spectaculair'? Paulus noemt ze door elkaar heen in 1 Korinthe 12:28vv, hij maakt dat onderscheid niet. Zullen wij dat dan wel doen? Ze zijn allemaal even gewoon of even bijzonder en ik zou het op het laatste willen houden. Want alles wat in de genade en de Geest van God zijn oorsprong vindt is bijzonder!

Tot op de huidige dag toe zijn er stemmen die beweren dat deze - toch nog maar even 'bijzondere' - gaven tot de beginperiode van de kerk beperkt zijn gebleven. Maar de achtergrond van die opvatting ontgaat mij. Wie heeft de vrijmoedigheid de tijden vast te stellen van de gaven die God geeft? De vervulling met de Geest is niet tot de begintijd beperkt gebleven. Evenmin is dat het geval met deze gaven. Trouwens, zou iemand willen beweren dat we vandaag bijvoorbeeld de gaven van de profetie en het onderscheiden van geesten niet nodig hebben? Meer dan ooit zou ik denken! En zijn deze gaven exclusief aan de predikant voorbehouden? Ook het spreken in tongen, al is dit meer een gave tot stichting van jezelf, is geen overbodige luxe. Het is een tweede taal die de Heilige Geest geeft en geven wil (al is het blijkbaar niet aan allen) om Gods Naam groot te maken en te verheerlijken. Wordt het daarom geen tijd om het woord van Paulus in 1 Korinthe 12:31 ernstig te nemen? We kunnen niet zeggen dat we er niet van weten, want hij heeft ons evenmin als de gemeente van Korinthe *onkundig* gelaten (1 Kor. 12:1).

We lezen ook dat we - net als Timotheüs - de gave(n) die God ons als gemeente en persoonlijk gegeven heeft niet zullen veronachtzamen (1 Tim. 4:14). We kunnen ze laten rusten omdat er een zekere dreiging vanuit gaat. Je hebt bij deze gaven de dingen minder in de hand, je weet niet wat er kan gebeuren, je bent bang voor het onbekende en daarom beginnen we er maar helemaal niet aan. Maar kan dat een verontschuldiging zijn die? En wat te denken van de Here, Die ons - als gemeente - ook deze gaven geven wil?

Ontdek je gave(n)!

Hoe ontdek ik welke gave de Heilige Geest mij gegeven heeft? Soms zijn mensen met die ontdekkingstocht jaren bezig, volgen cursussen, doen gaventesten en nog weten ze het niet. Is dat dan zo moeilijk? Ik denk het niet. Om te beginnen mag je er in het geloof vanuit gaan dat God je met Zijn Geest ook een of meer gaven gegeven heeft. Voor wie daaraan twijfelt - bijvoorbeeld vanuit een negatief zelfbeeld - wordt het zonder meer moeilijk. Wie begint de Here te danken voor de gave(n) die Hij gegeven heeft, zal er zeker achter komen welke dat zijn. Belangrijk daarin is dan ook het gebed, of de Here het ons duidelijk wil maken. We mogen geloven dat Hij het ons zal laten zien. Soms heeft Hij dat allang gedaan, maar kijken we alleen de verkeerde kant op, dat is zelfs vaak zo. Want meestal is het zeer voor de hand liggend. Je gaat bijvoorbeeld heel graag met mensen om, of een bepaalde activiteit in de gemeente heeft al je interesse, of je verlangt ernaar om met iemand over het evangelie te praten, enz. Zo'n verlangen moet je niet bij voorbaat wantrouwen als iets van jezelf (wie ben jij?), want de Here zelf legt dat verlangen in ons om ons vaak ook juist dáár te gaan gebruiken. Wat je graag wilt, wat je voorkeur, meer nog je hart heeft, in die richting moet je het zeker zoeken.

Soms kunnen anderen in de gemeente, die jou goed kennen, je daarbij helpen en je laten zien waar jouw gaven liggen (Spr. 15:22). Mensen zijn soms zeer verrast dat ze voor een taak in de gemeente, voor ambtsdrager bijvoorbeeld, gevraagd worden. 'Ik? Hoe komen ze daar nou bij, daar ben ik helemaal niet geschikt voor!', is hun reactie. Maar anderen hebben soms eerder de gave ontdekt die God jou gegeven heeft dan jijzelf.

Ook een gaventest, door sommigen nogal kritisch bekeken, kan ons daarbij helpen, mits we die maar niet gebruiken als een testje uit een damesblad om onze liefde voor dit of dat te 'meten', want daar is een gaventest niet voor bedoeld. Het gaat er alleen om te zien of onze gaven bijvoorbeeld meer liggen op het terrein van het helpen en dienen dan op het terrein van de communicatie of het leiderschap, enz. Zo'n test kan ook gebruikt worden ter bevestiging van wat we zelf eigenlijk al wisten en waar we al in bezig zijn. Meer dan het aangeven van een bepaalde richting in de gaven moeten we er niet van verwachten.

Het is trouwens ook niet zo dat we maar een of enkele specifieke gaven hebben en andere helemaal niet. Je kunt spreken van een eerste, een tweede, een derde gave, enz. Iemand die heel goed vergaderingen kan leiden (gave van het leiderschap), zal ook met een tweede gave (van het luisteren) heel goed in het pastoraat kunnen functioneren. In elk geval moeten we niet krampachtig wachten tot de Here het ons duidelijk maakt. Gewoon aan de gang gaan met iets waarin je graag meedoet en waarvoor je gevraagd wordt, tenzij je zeker weet dat daar je gaven niet liggen. Als je niet graag met kinderen omgaat, je voelt ze niet aan, je kunt ook weinig van ze hebben, dan lijkt het me niet verstandig in het kinderwerk mee te gaan doen. Daar zullen waarschijnlijk je gaven ook niet liggen. Maar anders? Gewoon gaan doen en je komt er vanzelf achter of daar je gaven liggen of niet. En liggen je gaven daar ook en je gaat ermee aan de slag, dan wordt dat ook zeker bevestigd, bijvoorbeeld door de mond van anderen. De Here bevestigt het ook door de vreugde die je erin en eraan beleeft. Je wordt door Hem bemoedigd om ermee door te gaan zodat je er gaandeweg meer plezier in krijgt!

Ambt en gave

Het is hier ook de plaats om iets te zeggen over de relatie van het ambt en de gaven. We komen in het Nieuwe Testament geen ambten, maar wel ambtsdragers tegen, mensen die - afhankelijk van hun gave - een bepaalde taak in de gemeente hebben gekregen. Of je dat een bijzonder ambt moet noemen is de vraag, alsof andere taken met andere gaven niet even bijzonder zijn. Toch is er onderscheid, zeker als het gaat om de leiding van de gemeente, daarvoor zijn ouderlingen nodig (1 Tim.3). Ook herders en leraars (in één persoon?), diakenen, profeten en evangelisten (Ef. 4:11) blijken een speciale taak in de gemeente te hebben. Deze mannen werden gekozen op grond van hun charisma, 'vol van Geest en wijsheid' (Hand. 6:3). Er werden geen 'gaatjes gevuld' zoals in onze tijd van gebrek aan ambtsdragers soms het geval is, maar er werd gekeken naar de aanwezige of veronderstelde gaven. Het ambt veronderstelde dus het charisma. En dat doet het nog altijd. Maar ook omgekeerd, de gemeenteleden met hun gave(n) hebben de ambtsdragers nodig, om gemotiveerd en gestimuleerd te worden, om toegerust te worden (Ef. 4:12.16), zodat alle gemeenteleden met hun gaven op de goede plek in de gemeente kunnen functioneren. In hoofdstuk 7, over de leiding in de gemeente, ga ik daar verder op in.

Of de bijbel ook alle ruimte heeft voor vrouwelijke ambtsdragers? Dat hangt sterk af van de vraag hoe je aankijkt tegen het werk en de leiding van de Geest. Met uitzondering van de diakenen (1 Tim. 3:11 zouden vrouwelijke diakenen bedoeld kunnen zijn) en enkele profetessen, komen in het nieuwe testament geen vrouwelijke ouderlingen en andere ambtsdragers voor. Of en in hoeverre dat maatgevend is voor alle tijden, is de vraag. Zou de Heilige Geest ook nieuwe wegen kunnen schrijven in de tijd en geven wat in een bepaalde tijd en cultuur nodig is? Ik ben geneigd die vraag bevestigend te beantwoorden. Trouwens, als vrouwen bijvoorbeeld de geestelijke gave van het leidinggeven hebben ontvangen, zouden ze die niet mogen gebruiken? Een eenvoudig voor of tegen valt hier niet te geven. Ik zou bij alle bezinning en overweging ook de feitelijke situatie van de gemeente in aanmerking willen nemen om deze vraag al of niet bevestigend te beantwoorden.

Toewijding

In welk ambt we ook staan of met welke gave(n) we ook functioneren in de gemeente, voor ons allen geldt dat we ons met de ons geschonken gave(n) ook zullen toewijden aan de Here en Zijn dienst. Een van de tien 'waarden' van de Willow Creek Gemeente in Chicago is dat volledige toewijding aan de Here en Zijn gemeente met de gave(n) die de Geest je gegeven heeft, niet iets heel bijzonders, maar *normaal* is voor een christen. Het is goed dat hier te onderstrepen, want toewijding en trouw vindt men niet bij allen (2 Thess. 3:2). We leven in een wereld die bol staat van de ontrouw, een geest die de christelijke gemeente helaas niet voorbijgaat. Er wordt ook ongelooflijk veel van ons gevraagd. Onze welvaart vraagt zijn tol. We hebben nog nooit zoveel vrije tijd gehad als nu en toch hebben we geen tijd. De uren zijn te kort, de avonden te weinig, de weken vliegen voorbij.

Vrijwilligers op allerlei terreinen zijn steeds moeilijker te vinden, ook binnen de christelijke gemeente. Zouden we er daarom niet ernstig over na moeten denken wat ook hier het 'maar gij geheel anders' te betekenen heeft? Als echtparen samen meer verdienen dan zij nodig hebben om normaal - en dat is in onze tijd royaal - te kunnen leven, zouden ze dan niet een van beiden of beiden wat minder kunnen werken om - naast het gezin - met hun gave(n) ook nog bezig te

kunnen zijn in de gemeente en / of in het verlengde daarvan? Zouden we als leden van de christelijke gemeente ook niet in dit opzicht een daad moeten stellen en leven bij het genoeg? Het is bijzonder verheugend als je soms (jonge)mensen tegenkomt die dit zien en het besluit nemen een aantal uren of een dag minder te gaan werken om die tijd te geven aan de Here en Zijn dienst!